

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโดยมีหลักการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญว่า “โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เป็นจำนวนมาก ซึ่งประเทศคู่ค้าของประเทศไทยก็ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ดังกล่าวอย่างเข้มงวดตลอดห่วงโซ่การผลิต ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของโรงงานผลิต อาหารสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ และกระบวนการผลิตอาหารสัตว์ ดังนั้น กรมปศุสัตว์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์และออกใบรับรองระบบการประกันคุณภาพอาหารสัตว์ควรกำกับดูแลให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตอาหารสัตว์รักษามาตรฐานคุณภาพอาหารสัตว์และกระบวนการผลิต รวมทั้งจะต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อด้านสภาวะแวดล้อมและชุมชนก่อนที่จะมีการออกใบอนุญาตหรือใบรับรอง”

พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๕ ก วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและวิทยาการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอาหารสัตว์และการเลี้ยงสัตว์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวในด้านการค้าและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารสัตว์ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์และคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ โดยเฉพาะการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกใบรับรองระบบการประกันคุณภาพอาหารสัตว์และใบรับรองอื่นที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์ การเลิกกิจการและการโอนกิจการ รวมทั้งปรับปรุงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาต การขึ้นทะเบียนและการโฆษณาอาหารสัตว์ บทกำหนดโทษ และอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๑ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๓)

๒. คำนิยามความหมายที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (มาตรา ๔)

“อาหารสัตว์” หมายความว่า ๑) วัตถุดิบที่มุ่งหมายเพื่อใช้หรือใช้เลี้ยงสัตว์ โดยการให้กิน ต้ม เลี้ยง หรือนำเข้าสู่ร่างกายสัตว์ โดยวิธีการใด ๆ หรือ ๒) วัตถุดิบที่มุ่งหมายเพื่อใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์

“อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ” หมายความว่า อาหารสัตว์ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ หรือส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคเนื้อสัตว์โดยรวม ซึ่งการผลิตเพื่อขาย หรือการนำเข้าเพื่อขายต้องขึ้นทะเบียน ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม แปรสภาพ ปปรุงแต่ง เปลี่ยนรูป หรือแบ่งบรรจุ

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงการมีไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“ภาชนะบรรจุ” หมายความว่า วัตถุใด ๆ ที่ใช้บรรจุหรือหุ้มห่ออาหารสัตว์โดยเฉพาะ

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใด ๆ ที่แสดงไว้ที่ภาชนะบรรจุอาหารสัตว์

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมปศุสัตว์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีรักษาราชการตามพระราชบัญญัตินี้

๓. การควบคุมคุณภาพสัตว์

๓.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์มีอำนาจประกาศกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารสัตว์ ควบคุมเฉพาะและที่มีใช้อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย กำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ หรือคุณสมบัติของวัตถุที่ห้ามใช้ผสมในอาหารสัตว์ กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ รวมทั้งการกำหนดสถานที่เพื่อเป็นด่านตรวจสอบอาหารสัตว์ที่นำเข้าหรือส่งออก (มาตรา ๖)

๓.๒ กำหนดหน้าที่ให้ผู้ผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายอาหารสัตว์ตามมาตรา ๖ (๖) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขายหรือขายอาหารสัตว์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และกำหนดหน้าที่ให้ผู้ผลิตอาหารสัตว์เพื่อขายต้องใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน และเก็บรักษาอาหารสัตว์ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๕) รวมทั้งกำหนดหน้าที่ให้ผู้ขายต้องเก็บรักษาอาหารสัตว์ให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าวด้วย (มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๔. หมวด ๑ คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

คณะกรรมการควบคุมอาหารสัตว์ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกจำนวนหนึ่งเป็นองค์ประกอบตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีหรืออธิบดี แล้วแต่กรณี ในเรื่องที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น การออกประกาศเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ การวินิจฉัยอุทธรณ์ และการพักใช้ใบอนุญาตหรือ

การเพิกถอนใบอนุญาต รวมทั้งกำหนดให้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยหรือปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ (มาตรา ๙ – มาตรา ๑๔)

๕. หมวด ๒ การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

๕.๑ การผลิตเพื่อขาย การนำเข้าเพื่อขาย และการขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑) จะต้องยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาตก่อนและเมื่อผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แล้ว จึงจะผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นได้ สำหรับกรณีที่มีผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้นำเข้าเพื่อขาย หรือผู้ขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑) อยู่ก่อนแล้ว จะต้องดำเนินการยื่นคำขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ แต่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตผลิตเพื่อขาย ใบอนุญาตนำเข้าเพื่อขาย หรือใบอนุญาตขาย ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมายื่นคำขออนุญาตอีก ผู้ขออนุญาตผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย และขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องเป็นเจ้าของกิจการที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตและจะต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนด นอกจากนี้ สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่ขาย หรือสถานที่เก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต การขาย หรือการเก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ และการควบคุมหรือรักษาจะต้องมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย (มาตรา ๑๕ – มาตรา ๒๐)

๕.๒ การผลิตเพื่อขาย การนำเข้าเพื่อขาย หรือการขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะตามมาตรา ๖ (๑) โดยกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจเพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการ เพื่อเป็นตัวอย่างในทางวิชาการ เพื่อใช้ประกอบการขึ้นทะเบียน หรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อและกรณีสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมาย ซึ่งผลิตเพื่อขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ของสมาชิกของตน หรือของเกษตรกรในกลุ่มเดียวกัน ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตแต่มีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วย (มาตรา ๒๑)

๕.๓ กำหนดให้ใบอนุญาตมี ๓ ประเภท ซึ่งกำหนดระยะเวลาสำหรับอายุใบอนุญาตทั้ง ๓ ประเภทไว้แตกต่างกัน คือ (๑) ใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะให้ใช้ได้ ๓ ปี (๒) ใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะให้ใช้ได้ ๑ ปี และ (๓) ใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน โดยให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะหรือผู้รับใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเป็นผู้รับใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะที่ผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตทั้ง ๓ ประเภท เป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุจริต นอกจากนี่ยังกำหนดให้กรณีการขอต่ออายุใบอนุญาตสามารถกระทำได้เมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุไม่เกินสามสิบวัน และยังมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต (มาตรา ๒๒ – มาตรา ๒๖)

๖. หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต

๖.๑ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะมีหน้าที่ต้องปฏิบัติโดยจัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่ผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย จัดให้มีการแยกเก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเป็นสัดส่วนต่างหากจากสิ่งนี้อาจทำให้อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเสื่อมคุณภาพ จัดให้มีการวิเคราะห์อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะที่ตนผลิตก่อนนำออกจากสถานที่ผลิต โดยมีหลักฐานแสดงรายละเอียดของการวิเคราะห์ ซึ่งต้องเก็บรักษาไว้ให้ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่าสามปี และจัดให้มีฉลากสำหรับอาหารสัตว์ ควบคุมเฉพาะ การแสดงฉลาก และข้อความในฉลากสำหรับผู้ผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเพื่อการส่งออกจะผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะโดยมีคุณภาพ

มาตรฐาน ฉลาก หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่ผู้สั่งซื้อกำหนดก็ได้ แต่ห้ามผู้ใดขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะดังกล่าวในราชอาณาจักร (มาตรา ๗ และมาตรา ๒๘)

๖.๒ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะมีหน้าที่ต้องปฏิบัติโดยจัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร แสดงว่าเป็นสถานที่นำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ หรือเป็นสถานที่เก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายจัดให้มีการแยกเก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเป็นสัดส่วนต่างหากจากสิ่งนี้อาจทำให้อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเสื่อมคุณภาพ จัดให้มีใบรับรองของผู้ผลิตอาหารสัตว์แสดงรายละเอียดการวิเคราะห์ให้อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะทุกครั้งที่นำเข้า จัดให้มีหนังสือรับรองจากหน่วยงานของรัฐของประเทศผู้ผลิตหรือหน่วยงานอื่นที่หน่วยงานของรัฐของประเทศผู้ผลิตรับรอง และจัดให้มีฉลากสำหรับอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ การแสดงฉลาก และข้อความในฉลาก (มาตรา ๒๙)

๖.๓ กำหนดให้ผู้นำเข้าหรือส่งออกอาหารสัตว์ต้องนำอาหารสัตว์มาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ ด่านตรวจสอบอาหารสัตว์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ การตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพของอาหารสัตว์ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (มาตรา ๓๐)

๖.๔ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะมีหน้าที่ต้องปฏิบัติโดยจัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่ขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย จัดให้มีการแยกเก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเป็นสัดส่วนต่างหากจากสิ่งนี้อาจทำให้อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเสื่อมคุณภาพ รักษาฉลากที่ภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะให้คงอยู่โดยครบถ้วนและชัดเจน รักษาภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะให้คงอยู่ในสภาพเรียบร้อย และหากภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะชำรุด ห้ามนำมาขาย (มาตรา ๓๑)

๗. หมวด ๔ การขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ

๗.๑ กำหนดให้ผู้ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ต้องนำอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นแล้วจึงสามารถผลิตหรือนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นได้ สำหรับกรณีผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ซึ่งผลิตหรือนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะอยู่ก่อนวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับต้องนำอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับหรือนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะจะต้องผลิตหรือนำเข้าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะให้ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ด้วย (มาตรา ๓๕ - มาตรา ๓๗)

๗.๒ อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะที่ได้ขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะไว้แล้วต่อมารัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีการประกาศเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๖ (๑) หรือในกรณีที่ไม่มีการผลิตหรือนำเข้าเกินสองปี หรือในกรณีที่อาจเป็นอันตรายแก่สัตว์ อธิบดีมีอำนาจสั่งแก้ไข ยกเลิกหรือเพิกถอนทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการนี้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งยกเลิกหรือเพิกถอนทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะกรณีที่ไม่มีการผลิตหรือนำเข้าเกินสองปี หรืออาจเป็นอันตรายแก่สัตว์ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่ง (มาตรา ๔๐)

๘. หมวด ๕ การเลิกกิจการและการโอนกิจการ

๘.๑ ผู้รับใบอนุญาตสามารถเลิกกิจการตามที่ได้รับอนุญาตได้ โดยต้องแจ้งการยกเลิกกิจการเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาต พร้อมทั้งส่งคืนใบอนุญาตและใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ และให้ถือว่าใบอนุญาตและใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะสิ้นอายุนับแต่วันแจ้งเลิกกิจการนั้น สำหรับกรณีที่มิได้รับการต่ออายุใบอนุญาตหรือกรณีผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้รับใบอนุญาต

มีหน้าที่ต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะและสถานที่เก็บอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด นอกจากนี้ผู้รับใบอนุญาตยังมีหน้าที่ต้องขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะที่เหลืออยู่ให้กับผู้รับใบอนุญาตอื่นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และหากพ้นระยะเวลาดังกล่าวจะขายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะดังกล่าวมิได้ แต่ต้องทำลายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นตามระเบียบที่อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๔๒ – มาตรา ๔๔)

๘.๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตาย กำหนดให้ทายาทหรือผู้ที่ได้รับความยินยอมจากทายาทแสดงความจำนงต่อผู้อนุญาตเพื่อขอประกอบกิจการนั้นต่อไปได้ หากได้รับอนุญาตให้ถือว่าผู้แสดงความจำนงเป็นผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายและสามารถประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ สำหรับกรณีที่ทายาทผู้ครอบครองอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นไม่แสดงความจำนงเพื่อขอประกอบกิจการต่อไป ทายาทมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบและหากมีอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเหลืออยู่จะต้องทำลายอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะนั้นตามระเบียบที่อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๔๕)

๙. หมวด ๖ การพักใช้ใบอนุญาตหรือการเพิกถอนใบอนุญาต

๙.๑ กำหนดให้ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ โดยผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้น และในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ ทั้งนี้ ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตก่อนกำหนดเวลาได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว (มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗)

๙.๒ กำหนดให้ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตโดยกำหนดเหตุในการเพิกถอนเป็นสองกรณี คือ การเพิกถอนโดยเหตุที่เกิดจากอาหารสัตว์เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตกระทำความผิดตามมาตรา ๕๖ (๑) และการเพิกถอนโดยเหตุที่เกิดจากกรณีผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด แต่การอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่รัฐมนตรีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น (มาตรา ๔๘ – มาตรา ๕๑)

๑๐. หมวด ๗ ใบรับรอง

ผู้อนุญาตมีอำนาจออกใบรับรองระบบประกันคุณภาพอาหารสัตว์หรือใบรับรองอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์ เพื่อประโยชน์ในการจัดการผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ที่ดีได้โดยผู้ผลิตอาหารสัตว์จะต้องเป็นผู้ร้องขอ ทั้งนี้ การกำหนดชื่อ ประเภท หรือชนิดของใบรับรองตลอดจนการขอใบรับรองและการออกใบรับรองดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยกำหนดให้ใบรับรองระบบการประกันคุณภาพอาหารสัตว์ สามารถใช้ได้เป็นระยะเวลาสามปีนับแต่วันออกใบรับรอง และสามารถขอต่ออายุได้ ส่วนใบรับรองอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์สามารถใช้ได้เฉพาะครั้ง (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๕)

๑๑. หมวด ๘ การควบคุมอาหารสัตว์

๑๑.๑ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายอาหารสัตว์ปลอมปน อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ อาหารสัตว์ผิดมาตรฐาน อาหารสัตว์ที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียนไว้ อาหารสัตว์ที่อธิบดีสั่งเพิกถอนทะเบียนและอาหารสัตว์อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๓) เพื่อประโยชน์ในการ

คุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคเนื้อสัตว์ ทั้งนี้ อาหารสัตว์ปลอมปน อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ และอาหารสัตว์ ผิดมาตรฐาน จะมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (มาตรา ๕๖ – มาตรา ๕๙)

๑๑.๒ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายไม่สามารถอ้างเหตุที่ไม่รู้ว่าอาหารสัตว์ตามมาตรา ๖ (๑) หรือ (๒) ที่ตนผลิต นำเข้า หรือขายเป็นอาหารสัตว์ปลอมปนหรืออาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพมาเป็นข้อแก้ตัวให้พ้น จากความรับผิดชอบได้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมีเหตุผลเชื่อว่าอาหารสัตว์นั้นไม่เป็นอาหารสัตว์ปลอมปน หรือเป็น อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ (มาตรา ๖๐)

๑๑.๓ กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดมาตรการเพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ตามมาตรา ๖ (๑) หรือ (๒) ให้ถูกสุขลักษณะปราศจากอันตรายแก่สัตว์หรือมนุษย์ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์ โดยสามารถออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายอาหารสัตว์ปรับปรุงแก้ไขสถานที่ผลิตหรือ สถานที่เก็บอาหารสัตว์ งดการผลิต นำเข้า หรือขายอาหารสัตว์ตามมาตรา ๖ (๑) ที่ผลิตหรือนำเข้าโดยไม่ได้ ขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ หรือปรากฏจากผลการพิสูจน์ว่าเป็นอาหารสัตว์ตามมาตรา ๖ (๑) หรือ (๒) ที่ไม่สมควร ใช้เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการประกาศผลการตรวจพิสูจน์อาหารสัตว์ให้ประชาชนทราบว่าเป็นอาหารสัตว์ต้องห้าม ตามมาตรา ๕๖ หรือมีวัตถุประสงค์ห้ามใช้เป็นภาชนะบรรจุตามมาตรา ๖ (๕) (มาตรา ๖๑)

๑๒. หมวด ๙ การโฆษณาอาหารสัตว์

การโฆษณาอาหารสัตว์จะต้องไม่แสดงคุณสมบัติ คุณภาพ ปริมาณมาตรฐาน ส่วนประกอบ หรือแหล่งกำเนิดของอาหารสัตว์ อันเป็นเท็จหรือเกินความจริง และไม่แสดงข้อความที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ในสาระสำคัญเกี่ยวกับอาหารสัตว์ ในกรณีที่มีผู้สงสัยว่าการโฆษณาอาหารสัตว์ของตนจะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้อาจขอให้ผู้อนุญาตพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนั้นก่อนทำการโฆษณาได้ แต่ทั้งนี้ ยังกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขายหรือผู้ทำการโฆษณาแก้ไขหรือระงับการโฆษณา อาหารสัตว์ที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้เลี้ยงสัตว์ ที่อาจเกิดขึ้นจากการโฆษณาที่ได้กระทำไปแล้ว หรือระงับการผลิต การนำเข้า การขายหรือการโฆษณาอาหารสัตว์ ที่คณะกรรมการเห็นว่าอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะดังกล่าวไม่มีคุณภาพหรือสรรพคุณตามที่โฆษณา (มาตรา ๖๒ – มาตรา ๖๔)

๑๓. หมวด ๑๐ พนักงานเจ้าหน้าที่

๑๓.๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาโดยให้ มีอำนาจ (๑) เข้าไปในสถานที่ผลิต นำเข้า ขายหรือเก็บอาหารสัตว์ในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เข้าไปในสถานที่เลี้ยงสัตว์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือเข้าไปในยานพาหนะที่บรรทุก อาหารสัตว์ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (๒) ตรวจสอบอาหารสัตว์ ภาชนะบรรจุ เอกสารหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์ รวมตลอดทั้งวิธีการผลิตอาหารสัตว์ หรือวิธีการ เก็บรักษา (๓) นำอาหารสัตว์หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นอาหารสัตว์ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อทดสอบ ตรวจสอบหรือวิเคราะห์ (๔) ค้น ยึด หรืออายัดอาหารสัตว์ ภาชนะบรรจุ เอกสารหรือสิ่งใด ๆ เกี่ยวกับอาหารสัตว์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด (๕) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารและหลักฐาน ที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการ

๑๓.๒ กำหนดให้สิ่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดไว้ตกเป็นของกรมปศุสัตว์เมื่อปรากฏว่า (๑) ไม่ปรากฏเจ้าของหรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง (๒) ในกรณีที่ไม่มีการดำเนินคดีและ ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี (๓) ในกรณีที่มีการดำเนินคดีและพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่ได้พิพากษาให้รับ และผู้เป็น เจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือวันที่ศาล

มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วแต่กรณี แต่หากสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ดังกล่าวเป็นของเสียง่ายหรือเป็นของที่ใกล้จะหมดอายุการใช้งานตามที่กำหนดไว้ หรือถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของอธิบดีจะจัดการขายทอดตลาดสิ่งนั้นเสียก่อนคดีถึงที่สุด หรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของกรมปศุสัตว์ก็ได้ เงินค่าของสิ่งนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงแล้ว เหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐ

๑๓.๓ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายอาหารสัตว์ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไข หรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องได้ในกรณีที่ปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และหากเป็นกรณีมีเหตุอันสมควรพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้นั้นส่งออกอาหารสัตว์นั้นเพื่อคืนให้แก่ผู้ผลิตหรือผู้จัดส่งอาหารสัตว์นั้นมาให้ หรือเพื่อการอื่นตามความเหมาะสมก็ได้ แต่หากปรากฏว่าผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายอาหารสัตว์ดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ไม่ว่าจะเพราะไม่มีความสามารถหรือเพราะเหตุอื่นใด กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งมอบอาหารนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่กำหนด เพื่อทำลายหรือจัดการตามสมควรแก่กรณี (มาตรา ๗๐)

๑๔. บทกำหนดโทษ (มาตรา ๗๑ – มาตรา ๘๙)

กำหนดบทลงโทษเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการคุ้มครองผู้เลี้ยงสัตว์และผู้บริโภค โดยกำหนดฐานความผิดให้สอดคล้องกับเนื้อหาภายในพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ในบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

๑๕. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๐๐ – มาตรา ๑๐๔)

กำหนดให้มีบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามกฎหมายเดิม และกำหนดให้ต้องดำเนินการตามกฎหมายใหม่ เพื่อความต่อเนื่องในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑๖. อัตราค่าธรรมเนียม

กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ จำนวน ๘ รายการ อาทิ (๑) ใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะหรือใบรับรองระบบประกันคุณภาพอาหารสัตว์ ฯลฯ

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ